

תת"ע 959/03/23 - מדינת ישראל נגד מליחי ברק

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 959-03-23 מדינת ישראל נ' מליחי ברק
תיק חיצוני: 90521683574

לפני	כבוד השופטת שרית קריספין
מאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ המתמחה יליזרוב
נגד	
נאשמים	מליחי ברק ע"י ב"כ עו"ד גרוס
החלטה	

בפני בקשת ההגנה לבטל כתב אישום לפי סעיף 239 א (ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982.

לנאשם מיוחסת עבירה מיום 11.7.21 ועניינה, אי ציות לאור אדום בנסיבות מחמירות, בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה, כאשר האכיפה בוצעה באמצעות מצלמה אוטומטית- מערכת א/3.

תמצית טיעוני הצדדים

לטענת ההגנה, המאשימה לא שלחה לנאשם הודעה על ביצוע עבירה תוך פרק הזמן הקבוע בסעיף 225 א (א1) (1) לחוק סדר הדין הפלילי (להלן- החסד"פ), דהיינו, 4 חודשים ובהמשך, הגישה את כתב האישום באיחור, בחלוף כ-20 חודשים לאחר מועד העבירה וזאת בניגוד לתקופת ההתיישנות הספציפית שנקבעה בסעיף 225 א (א) לחסד"פ, שהנה שנה.

עוד נטען, כי ידוע להגנה כי הייתה, לכאורה, הארכה של תקופת ההתיישנות על ידי ראש מדור תביעות, מכוח הסמכות שניתנה לו בסעיף 9 לחסד"פ לאחר תיקונו, אך אישור רשמי בדבר אותה הארכה לא הוצג.

נוכח האמור, ביקשה ההגנה למחוק את כתב האישום מחמת התיישנות.

לטענת המאשימה, הודעה בדבר ביצוע העבירה, נשלחה, באמצעות דואר רשום, לכתובתו הרשומה של הנאשם ביום 12.7.21 ונמסרה לידי אחותו, שרה, ביום 26.7.21, כעולה מאישור המסירה שהוגש לעיוני. מכאן, כי המאשימה עמדה במועד שנקבע בסעיף 225 א(א1)(1) לעיל ואין התיישנות.

בנוגע להגשת כתב האישום עצמו, נטען כי מקום בו מדובר בהזמנה לדין, דהיינו, עבירה מסוג עוון, הרי שתקופת ההתיישנות הנה 5 שנים, כאמור בסעיף 9 לחסד"פ.

בנוגע להנחיית היועץ המשפטי לממשלה, שמספרה 4.1202, לפיה, יש להגיש כתבי אישום בעבירות עוון ופשע, שדין עד 10 שנות מאסר, תוך 18 חודשים, הרי שההנחיה מסמיכה גם את ראש יחידת התביעות ליתן אישור, מראש או בדיעבד, להגשת כתב האישום מעבר לפרק זמן זה וכך נעשה גם במקרה שבנדון, כעולה מאישור בכתב, של ראש היחידה, בתיק החקירה.

לסיכום, נטען כי לרשות המאשימה עמדו 24 חודשים להגשת כתב האישום והיא עמדה בדרישה, שכן, העבירה נעברה ביום 11.7.21 ואילו כתב האישום הוגש ביום 1.3.23.

דין והכרעה

סעיפים 239 א ו-225 א (א1) לחסד"פ קובעים את מסגרת מועדים בהם על התביעה לשלוח לנאשם הודעה על ביצוע עבירה או זימון למשפט.

באישום המבוסס על צילום הרכב, אין להגיש בגינו כתב אישום, אלא אם כן נמסרה לנאשם הודעה על ביצוע העבירה תוך 4 חודשים ממועד ביצועה.

מטרתם של סעיפי החוק הינה להביא לידיעת הנאשם את הכוונה להעמידו לדין, ועם יידוע הנאשם על כוונה זו, נפסק מרוץ ההתיישנות הקבוע בסעיפים אלו.

בעניין תקופת ההתיישנות המיוחדת שנקבעה לגבי עבירות תעבורה, נקבע בדנ"פ 9263/99 **מדינת ישראל נגד בקשי**: "מטרתו של תנאי זה, כך נראה, היא שהחשוד לא יופתע על ידי קבלת דו"ח כעבור למעלה משנה מיום ביצוע העבירה. קיים חשש שבמקרה כזה לא ידע במה המדובר ויקשה עליו להתגונן. כדי שהדבר לא יקרה דורש התנאי שתשומת ליבו של החשוד תוסב לכך שמיוחסת לו העבירה תוך שנה מיום שזו נעברה. הדבר יכול להיעשות אם על ידי כך שיוזמן לחקירה ואם על ידי כך שתימסר לו הודעה על ביצוע העבירה. גם במקרה כזה אין הכרח שתתקיים חקירה, אפילו לא של החשוד. די בכך שיודע לחשוד על העבירה המיוחסת לו".

במקרה שבפני, טען הסנגור לגבי תקופת ההתיישנות "המיוחדת" שנקבעה לגבי עבירות תעבורה, אך לא עשה את ההבחנה הנדרשת בין עבירות קנס, שהנן עבירות מסוג "חטא" ולגביהן, אכן נקבעו הסדרים מיוחדים, לרבות לעניין התיישנות, לבין עבירות הזמנה לדין, שהנן עבירות מסוג "עוון", כמו במקרה שבפני ולגביהן, לא נקבע הסדר ספציפי ולכן, תקופת ההתיישנות הנה התקופה הכללית הקבועה בסעיף 9 לחסד"פ- חמש שנים.

סעיף 225 א לחסד"פ, אליו הפנה הסנגור בטיעונו, עניינו "**מועדי המצאה בעבירות קנס**" ואילו ס"ק (א1) המתייחס לעבירות תעבורה שנאכפו באמצעות צילום רכב, כאמור בסעיף 27 לפקודת התעבורה, מתייחס רק לסוגיה של מועדי המצאה של "**הודעה בדבר ביצוע עבירה**".

סעיף 239א לחסד"פ מתייחס למועדי הגשת כתבי אישום בעבירות על פקודת התעבורה, התקנות לפיה או פקודת ביטוח רכב מנועי, בנסיבות בהן לא נגרמה תאונת דרכים וקובע מפורשות, בס"ק (ב), כי תנאי להגשת כתב האישום בעבירה המתועדת במצלמה, הנו עמידה במועדים שנקבעו בסעיף 225א לחסד"פ, כפי שפורט לעיל.

תקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי קובעת חזקת מסירה אשר קמה כאשר התביעה מוכיחה את משלוח ההודעה בדואר רשום ולאחר שחלפו 15 יום ממשלוח ההודעה. החזקה ניתנת לסתירה, באם יוכיח הנאשם, כי לא קיבל את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בה ולא עקב הימנעותה מלקבלה.

המאשימה הגישה אישור מסירה של דבר דואר רשום שמספרו RC500831776H4, אשר נמסר לידי אחותו של המבקש, שרה, ביום 26.7.21, דהיינו, בחלוף כשבועיים בלבד מועד העבירה.

בפסיקה ענפה ועקבית, קבע בית המשפט העליון, כי משקמה חזקת המסירה, הנטל הוא על המבקש, לסתור את החזקה.

ראה ע"פ 6920/07 חסון נגד מדינת ישראל, בו נאמר:

"**התקנה אינה דורשת בחינה מדוקדקת מה עלה בגורל המשלוח ודי כי חלפו 15 ימים מיום יציאתו למען הנכון בדואר רשום וכי המערער לא הרים את הנטל להראות כי לא קיבל את דבר הדואר מסיבות שאינן תלויות בו...**"

וכן רע"פ 5429/09 שובל נגד מדינת ישראל, רע"פ 191/12 דהאמן נגד מדינת ישראל, רע"פ 8651/13 סקה נגד מדינת ישראל, רע"פ 2575/17 גיאר נגד מדינת ישראל ועוד.

ברע"פ 8427/17 סאלם ואח' נגד מדינת ישראל, קבע בית המשפט העליון, בהרכב תלתא, את הכללים הבאים, בהתייחס לזימון והמצאה בתיקי תעבורה:

מדוגמאות אלה ועוד רבות אחרות, נלמדים הכללים הבאים: כאשר דו"ח העבירה, ההזמנה לדין, או כתב האישום נשלחים בדואר רשום לכתובתו של המבקש במשרד הפנים, לא תעמוד לו, ככלל, טענה לקיומה של סיבה מוצדקת לאי התייצבות. זאת, גם אם עבר המבקש למקום מגורים אחר מבלי ששינה את כתובתו במשרד הפנים; מסירת הזימון לאדם בוגר בכתובתו הרשומה של המבקש מהווה מסירה כדין; טענות לשיבושים בהגעת דברי הדואר יש לתמוך בחומר ממשי, ואין להעלות טענות מסוג זה בעלמא וללא כל תימוכין; ככלל, טענות בדבר בלבול או שכחה של מועד הדין לא תתקבלנה כסיבה מוצדקת לאי התייצבות, הגם שבמקרים המתאימים ניתן לטעון לקיומו של חשש לעיוות דין; גם טענות בדבר חוסר האפשרות לקבל את דבר הדואר, בשל שהייה בחו"ל, שהייה ממושכת במקום אחר בארץ, אשפוז בבית

חולים וכיוצ"ב, יש לתמוך במסמכים ואין לקבל טענות מעין אלה ללא תימוכין מספיקים".

בעפ"ת 6691-01-17 שרון אייל נגד מדינת ישראל, נאמר:

" חרף הפסיקה של בימ"ש המחוזי אותה מציין המערער בערעורו, הרי שקיימת הלכה ברורה מלפני בימ"ש העליון, וחלקה הובא בהחלטתו של בימ"ש קמא, ולפיה- מסירה בדואר רשום לכתובת- שאין חולק כי היא כתובתו של הנאשם- מקימה את חזקת המסירה שהנטל לסותרת עובר לנאשם".

למעט טענה סתמית, לפיה, המבקש לא קיבל את ההודעה שבנדון, לא הציגה ההגנה כל ראיה שיש בה כדי לסתור את חזקת המסירה.

לפיכך, אני דוחה את טענת המבקש בכל הנוגע להתיישנות ביחס ל"הודעה בדבר ביצוע עבירה" וקובעת כי המשיבה עמדה בסד הזמנים הקבוע בחוק בהקשר זה.

באשר לטענת ההגנה בדבר התיישנות בשלב הגשת כתב האישום- כאמור לעיל, עסקינן בעבירה מסוג "עוון", שתקופת ההתיישנות בצדה הנה 5 שנים.

סעיף 57א (א) לחסד"פ, אליו התייחס הסנגור בטיעונו, קובע:

"משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה".

בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, 4.1202, מחודש אוגוסט 2010, שעודכנה לאחרונה בחודש אפריל 2023 וכותרתה, "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום", נאמר בסעיף 4 א' (2)(ב) כי: "בעבירות מסוג עוון ובעבירות מסוג פשע שדין עד עשר שנות מאסר, יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך 18 חודשים".

בהמשך, בסעיף ד', שכותרתו "הארכה של פרק הזמן הקצוב לטיפול בתיק", נקבעה סמכותו של פרקליט מחוז או ראש יחידת תביעות, להורות על הארכת פרק הזמן להגשת כתב אישום לתקופה של עד 6 חודשים נוספים וזאת מראש או בדיעבד וכן, הסמכות להורות, מראש ובטרם חלפה ההארכה הראשונה, על הארכה נוספת של 6 חודשים, אם נמצאו "טעמים מיוחדים המצדיקים הארכה כאמור", ביניהם, מורכבות התיק או היקף חומר החקירה.

היה וחלפה תקופת ההארכה הראשונה, הרי שאישור בדיעבד יכול להינתן רק על ידי המשנה לפרקליט המדינה ובהמשך, מתייחס הנוהל לתקופות הארכה נוספות.

במקרה שבפני, כתב האישום בגין עבירה מיום 11.7.21, הוגש ביום 1.3.23.

ביום 19.2.23, נתן ראש יחידת התביעות, על פי הסמכות שניתנה לו בהנחיה לעיל, החלטה בדבר הארכת התקופה להגשת כתב אישום בתיק זה, ב-6 חודשים נוספים וזאת בנימוק כי: "במהלך התקופה בה נקלט התיק ביחידת התביעה עד למועד הגשת כתב אישום, נוהל תיק עקרוני בעניין סוגיית אמינות ותקינות מערכת מצלמות א/3 והייתה הצדקה להמתין עד להכרעת בית המשפט לתעבורה בהרכב תלתא. משניתן פסק ידן מרשיע, הקובע כי מצלמות א/3 הן אמינות ואף מתוחזקות באופן תקין, החלטתי להורות על הגשת כתב אישום בתיק זה".

נוכח הארכה זו, עמדו לרשות המשיבה 24 חודשים להגשת כתב האישום ואכן, כתב האישום הוגש לבית המשפט ביום 11.7.21 וזאת בטרם חלפו 24 חודשים ממועד העבירה.

מכל האמור, אני דוחה את טענת ההגנה בדבר התיישנות, הן בנוגע ל"הודעה בדבר ביצוע עבירה" והן בנוגע להגשת כתב האישום וכפועל יוצא, דוחה את בקשתה לביטול כתב האישום.

ניתנה היום, ט' ניסן תשפ"ד, 17 אפריל 2024, במעמד הצדדים.